

er ude af Stand til at gøre noget Nyt til. Det har saaledes ikke kunnet falde Flertallet i Udvalget og i ethvert Fald ikke mig ind at indlade mig paa nogen egentlig Forhandling med det ærede Mindretal om Folkethingets Forslag, ikke paa nogen Maade af Uhosflighed, men fordi jeg er fuldstændig paa det Rene med ikke at kunne eller ville gaa ind derpaa. Jeg skal iøvrigt, da den høitærede Minister har gjenneemgaaet Mindretallets Bemærkninger udførlig, ikke nu opholde mig videre ved dem, naar undtages to. Den ene af dem angik Spørgsmaalet om Tiendens Aflysning. Jeg er nu ganske enig med Mindretallet i Udvalget i, at Tienden paa ingen Maade er ligelig fordelt. Der er en dobbeltartet Ulighed tilstede. Tienden er nemlig for det Første ikke bestemt efter de samme Grundsætninger i de forskjellige Egne af Landet, men der er Egne, hvori der svares mindre Tiende end i andre, fordi man ved Fastsættelsen af Tienden i Korn i sin Tid i de nævnte Egne tog langt mere Hensyn til Tiendeydernes Fordel, end man gjorde i andre Egne af Landet. Jeg kan som et Exempel paa en saaledes ganske særdeles heldig stillet Egn nævne Bølle Amt. Dette er een Ulighed, men en anden er jo den, at en hel Del Tiendomme ere tiendefri. Nogle ere det fra gammel Tid af, nogle ere ganske vist i sin Tid blevene det med Urette, nogle derimod til Løn for andre Tjenester; men en hel Del ere ogsaa — det maa det ærede Medlem vel huske paa — blevene tiendefri, fordi de engang have afløst Tienden. Derfor vil der ikke kunne tantes nogen retsfærdigere Gjennemførelse af Tiendeafgiftens Udvævning end enten den, at der udbetales de tiendefrie Tiendomme et vederlag, ligesom der i sin Tid blev udbetalt det frie Hartkorn et saadant imod, at de fremtidig svare Tiende, eller ogsaa den, at Tiendeyderne faae Ret til at afløse Tienden ved at indbetale den kapitaliseret efter en vis Maalestok, medens der saa istedet derfor paalægges en almindelig Skat. Men en saadan Foranstaltning vil jo

ikke i mindste Maade forhindres ved den Ordning af Præsternes Lønning, som af Udvalgets Flertal er bragt i Forslag. Den kan affurat ligesaa godt ske da, som den kan ske, naar hele Tienden er dragen ind i og indbetales til Statskassen. Det andet Punkt, som det ærede Medlem omtalte i sit Foredrag, og som jeg ønsker at berøre, er det om de 50,000 Rb., som efter § 6 i Folkethingets Forslag skulde uddeles i Præmier til Præsterne. Jeg maa da tilstaa, at det er den stætteste Lønningsmaade, som jeg kunde tænke mig, at Folkethinget ved Finanslovsforslagets Behandling skulde konstituere sig som en Slags Overprovsteret for at bedømme Præsternes Embedsførelse og derefter afgjøre, hvem der skulde have Tillæg og hvem ikke. For det Første tror jeg nu, at dette, især hvis det skulde gjentages hvert Aar, vilde bidrage til at forlænge Rigsdagens Forhandlinger ikke saa ganske lidt, da man ikke altid let vilde blive enig i saa Henseende. Men derhos vilde det efter min Mening virke meget uheldig paa Præstestanden. Thi derved vilde de, som førstede at gjøre sig folkeyndede, som oftest blive tagne langt mere i Betragtning end de, der hverken havde denne Egne eller udfoldede Bestræbelser derfor, og som dog kunde være fuldt saa hæderlige, respectable, dygtige og nidkjære Folk som de andre. Det omtalte Punkt er altsaa netop en af Skyggesiderne ved Folkethingets Forslag, hvorpaa jeg for mit Vedkommende aldrig kunde gaa ind.

Jeg tror, at den ærede 4de Landstingsmand for 10de Kreds (Schøler) havde Uret i at bebreide det ærede Mindretal i Udvalget (Styffe), at dette ikke havde gjenoptaget Folkethingets Forslag, saaledes som dette fremgik af eneste Behandling i Marts Maaned d. N. Det vilde jo nemlig ikke have nyttet noget. Derjom det nævnte Forslag havde foretaget sig til Afstemning idag her i Thinget, vilde jeg paa det Bestemteste have fraraadet at gaa ind derpaa, fordi det vilde være et urimeligt Forlangende ligeoverfor dette Thing, at det skulde gaa ind derpaa nu. Bore tvende Things gjen-